

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321201112
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6321201112.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci starostlivosti o maloleté deti Y., Q., nar. XX. XX. XXXX a I., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, deti otca I. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N. XXX, t. č. N., I. XXX, zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Barlovou, advokátska kancelária Banská Bystrica, Bernolákova 6024/56 a matky I. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N. XXX, t. č. bytom XXX XX D., U. 5, v konaní o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní otca proti uzneseniu B. súdu Brezno č. k. 8P/40/221-184 zo dňa 14. 10. 2021, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletým deťom Q. a I. Y. a ich rodičom I. Y. a I. Y. uložil povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu pre rodinu za účelom úpravy komunikácie a zlepšenia vzťahov rodičov na obdobie 6 mesiacov v počte 60 hodín v občianskom združení Tenenet, o. z., so sídlom G., W. XX, ktoré bude vykonávané terénnou formou. V odôvodnení tohto uznesenia okresný súd poukázal na to, že návrhom doručeným okresnému súdu dňa 12. 05. 2021 sa otec maloletých detí domáha novej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k nim tak, aby obidve maloleté deti boli jemu zverené do osobnej starostlivosti, ich matka bola zaviazaná prispievať na ne výživným a styk matky s maloletými deťmi nech je ponechaný na dohodu účastníkov. Deti pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré bolo na návrh ich otca rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/17/2019-113 rozvedené. Na čas po rozvode obidve maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a ich otec bol zaviazaný prispievať na maloletého Q. sumou 100,- € mesačne a na výživu maloletého I. sumou 80,- € mesačne. Styk otca s maloletými deťmi bol ponechaný na dohodu účastníkov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 26. 10. 2019. V priebehu konania, najmä zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 21. 09. 2021, okresný súd zistil, že existuje stredná miera ohrozenia maloletých detí vo vývinových potrebách, nakoľko názory ich rodičov na ich výchovu sú rozdielne, otec je vo výchove benevolentnejší, matka prísnejšia. Maloletý Q. využíva rozpor rodičov vo výchove, výhodnejší je pre neho benevolentnejší prístup otca a matku prestáva rešpektovať. Vo vývine osobnej identity maloletého Q. sa objavuje arogancia voči matke a zmena v jeho správaní bola pozorovaná aj v škole, keď porušoval školský poriadok a nariadenia školy. Bola zistená stredná miera ohrozenia maloletých detí v oblasti citového vývinu, nakoľko u maloletého Q. došlo k narušeniu emocionálnej väzby k matke. Obidve maloleté deti sú vystavované pretrvávajúcim konfliktom medzi rodičmi. Otec na správanie maloletého Q. reaguje pokojne, považuje jeho správanie za primerané vývinovému obdobiu, matka reaguje podráždená, je prísna - kričí, čo maloletý Q. neakceptuje a necíti sa pod vplyvom jej výchovy bezpečne. Vysoká miera ohrozenia bola zistená v oblasti vzťahov a komunikácie. Vo vzájomnom vzťahu rodičov nie je žiaden rešpekt a úcta, otec sa na adresu matky vyjadruje ponižujúco, deklaruje, že nedokáže maloletým deťom zabezpečiť adekvátnu starostlivosť

a narušený je aj vzťah medzi súrodencami. Maloletý Q. sa vyjadril pred kolíznym opatrovníkom, že by chcel byť zverený do osobnej starostlivosti otca a maloletý I. chce zostať v osobnej starostlivosti matky.

2. Okresný súd vec právne posúdil podľa ust. § 424 ods. 1, § 425 ods. 1, 2 písm. d/, § 329 ods. 2, § 330 ods. 1 CSP a podľa § 360 ods. 1 a § 363 CMP. V dôvodoch rozhodnutia okresný súd poukázal na to, že zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloleté deti vyplýva, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej, obmedzí sa len na osvedčenie základných skutočností potrebných pre záver, z ktorého možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov. Účelom neodkladného opatrenia je rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Záujem maloletého dieťaťa však musí byť pri rozhodovaní dominantný. Zo správy kolízneho opatrovníka o sociálnom zisťovaní v rodine maloletých detí okresný súd zistil, že dochádza k strednej miere ohrozenia u obidvoch maloletých detí, deti boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky, pričom sa s otcom môžu stykať na základe dohody, čo sa aj realizuje, avšak v tomto styku je chaos, nakoľko rodičia maloletých detí vzájomne nekomunikujú. Názory obidvoch rodičov na východu maloletých detí sú rozdielne, maloletý Q. prestáva rešpektovať matku a obidvaja maloletí sú vystavovaní pretrvávajúcim konfliktom medzi rodičmi. Súd teda dospel k záveru, že je nevyhnutné dočasne zasiahnuť a nariadiť neodkladné opatrenia, ktorým tak obidvom maloletým, ako aj ich rodičom uložil povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu pre rodinu za účelom úpravy komunikácie a zlepšenia vzťahov rodičov tak, ako je uvedené rozhodnutia súdu prvej inštancie.

3. Proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie v zákonnej 15-dňovej lehote otec maloletých detí z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP) a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP). Poukázal na svoje námietky voči správam a vyjadreniam kolízneho opatrovníka, ktorý podľa jeho názoru v priebehu konania nekonal objektívne v záujme maloletých detí. Tvrdil, že vo viacerých častiach správy kolízneho opatrovníka zo dňa 08. 07. 2021 sa konštatuje zhoršené správanie maloletého Q., pričom v závere je uvedené, že „vzhladom na vyskytujúce sa negatívne prejavy v správaní sa maloletého Q. nie je zrejmé, či zmena výchovného prostredia je v záujme maloletého dieťaťa“. V tejto súvislosti otec maloletých detí poukázal na to, že uvedený záver kolízneho opatrovníka nie je ničím podložený a nevyplýva zo žiadnych dôkazov v rámci súdneho konania. Kolízny opatrovník prihliadol na názor maloletého syna I. o tom, že chce zostať v starostlivosti odporkyne. V tomto smere chýba ale akékoľvek logické odôvodnenie, prečo kolízny opatrovník neprihliadol aj na názor maloletého syna Q., ktorý uviedol, že chce bývať s navrhovateľom. V správe je uvedené vyjadrenie odporkyne o tom, že maloletý Q. kopíruje navrhovateľa a jeho správanie je arogantné, v tomto smere navrhovateľ nebol žiadnym spôsobom konfrontovaný, v správe kolízneho opatrovníka chýbajú akékoľvek závery vzhladom na plánované sťahovanie odporkyne mimo obce N. a jeho vplyv na maloleté deti. V obci N. majú maloleté deti stabilné prostredie od svojho útleho veku, ktoré im vytvára aj blízka rodina, okrem navrhovateľa aj jeho sestry a matka. Dňa 26. 08. 2021 navrhovateľ zaslal kolíznemu opatrovníkovi sťažnosť a žiadosť o poverenie iného zamestnanca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno na účely výkonu funkcie kolízneho opatrovníka, na ktorú do dnešného dňa neobdržal odpoveď. Maloletý Q. dňa 31. 08. 2021 bol predvolaný ku kolíznemu opatrovníkovi, kde uviedol, že bol konfrontovaný manipulívnymi otázkami o tom, či si uvedomuje, že vzhladom na jeho názor o tom, že chce byť v starostlivosti navrhovateľa, môže vyrastať bez svojho mladšieho brata I.. Toto navrhovateľ považuje za mimoriadne nevhodné. Uvedeným spôsobom bol maloletý Q. postavený do situácie, aby si takpovediac vybral medzi svojím otcom a bratom a celkovo bola na neho prenášaná zodpovednosť za možný výsledok súdneho konania. Celkové okolnosti prehodnotenia situácie maloletých detí a rodiny a stanovenej miery ohrozenia zo dňa 21. 09. 2021 považuje navrhovateľ za zvláštne, keďže od prvého sociálneho zisťovania u navrhovateľa, výsledkom ktorého bola správa kolízneho opatrovníka zo dňa 08. 07. 2021 so záverom hodnotenia situácie „bez ohrozenia“, nedošlo u navrhovateľa k ďalšiemu zisťovaniu. Svoje závery vedúce k zmene stanovenej miery ohrozenia zo dňa 21. 09. 2021 mohol teda kolízny opatrovník formulovať výlučne na základe vyjadrení odporkyne, alebo v dôsledku obrany navrhovateľa a jeho právnych podaní, nie je zrejmé, ktorá správa kolízneho opatrovníka, resp. ktoré jeho závery majú byť objektívne, t. j. správne, keďže nezmenená situácia u navrhovateľa a odporkyne je hodnotená kolíznym opatrovníkom výrazne odlišne. V konaní je prikladaná váha vyjadreniam odporkyne bez preukázania jej tvrdení, a to všetko v neprospech navrhovateľa. Poukázal na bod 14. uznesenia, v ktorom je uvedené „otec sa na adresu matky vyjadruje ponižujúco a deklaruje, že matka nedokáže maloletým deťom zabezpečiť adekvátnu starostlivosť“. Uvedené

nevyplýva zo žiadneho podania navrhovateľa v konaní a okresný súd si pravdepodobne uvedené osvojil od odporkyne a uvedené považoval za osvedčené. Uznesenie okresného súdu žiadal zrušiť.

4. Kolízny opatrovník maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že situácia v rodine si vyžadovala opakované prehodnotenie situácie maloletých detí a tiež stanovenie miery ohrozenia, ktorá bola otcovi maloletých detí oznámená. Počas sociálneho zisťovania v domácnosti otca bolo otcovi oznámené prvotné zhodnotenie situácie maloletých detí a rodiny a otec vyjadroval nesúhlas s vyjadrením kolízneho opatrovníka. Vystupoval arogantne a deklaroval, že starostlivosť dokáže zabezpečovať on kvalitnejšiu, ako matka. Kolíznym opatrovníkom mu bolo vysvetlené, že vzhľadom na túto spornú otázku je potrebné prizvať do konania znalca, nakoľko nie je zrejmé, ktorý z rodičov je osobnostne vhodnejší pre zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté deti. Tvrdenie otca, že jeho správanie k matke nie je arogantné, kolízny opatrovník považuje za nepravdivé. V domácnosti otca bolo vykonané sociálne zisťovanie dvoch pracovníčok úradu, kde sa otec na adresu matky vyjadroval neúctivo a napriek tomu, že bol vedený k porozumeniu, že pre zdravý vývin maloletých detí je dôležité, aby vzťah medzi rodičmi bol založený na vzájomnom rešpekte a úcte, otec vyjadroval odpor k osobe matky a nazval ju neschopnou a vymletou. Opakované prehodnotenie situácie maloletých detí bolo vykonané na základe informácií získaných od matky maloletých, ktorá požiadala o pomoc, nakoľko situácia sa zhoršovala a negatívne vplývala hlavne na vývin maloletých detí. Po opakovanom prehodnotení situácie bol otec oboznámený, zhodnocovanie situácie bolo vykonané na základe podnetu matky o zhoršovaní situácie, nie na základe zaslanej sťažnosti a žiadosti o poverenie iného zamestnanca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, na účely výkonu kolízneho opatrovníka. Tvrdenie, že maloletému Q. boli kolíznym opatrovníkom kladené subjektívne otázky, považuje za nedôvodné, v rodine sú vážne narušené vzťahy, dochádza k narušeniu vzťahu medzi maloletým Q. a matkou a tiež vzťahu medzi súrodencami. Pre zistenie vzťahu medzi súrodencami kolízny opatrovník považoval za potrebné konfrontovať maloletého Q. otázkou, či trvá na zverení do starostlivosti otca aj napriek tomu, že mladší brat bude s matkou. Maloletý nebol postavený do pozície rozhodcu medzi otcom a bratom, ale vyjadril sa k vzťahom v rodine. Kolízny opatrovník rešpektuje názor maloletého dieťaťa a nevie posúdiť, či názor maloletých detí je v súlade s ich najlepším záujmom. Situácia si vyžaduje odbornú pomoc, a preto kolízny opatrovník navrhol nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd uložil povinnosť rodičom a maloletým deťom podrobiť sa odbornému poradenstvu v občianskom združení U.. Napadnuté uznesenie navrhol potvrdiť ako vecne správne.

5. Matka maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že s uznesením okresného súdu súhlasí v plnom rozsahu. Vzhľadom na to, že s otcom detí nevedú komunikáciu, komunikovať nevedia. Ich postoje pri plnení rodičovských kompetencií sú absolútne rozdielne vo veciach výchovy detí, k deťom pristupujú rozdielne. Situácia, ktorá takto vznikla na základe konfliktu medzi rodičmi, vplýva negatívne na ich synov. Otec maloletých detí neustále spochybňuje jej rodičovské kompetencie, ponižuje ju a snaží sa v deťoch vyvolávať neistotu tým, že tlačí na to, aby nemala podmienky pre výchovu synov. Výchovu a starostlivosť o deti prenáša na príbuzných. K deťom je benevolentný, nemajú pravidlá. Otec komunikuje len s deťmi a s ňou komunikáciu vynecháva. Plnenie uznesenia súdu už začalo, ona spolupracuje so sociálnym pracovníkom akreditovaného subjektu a nevidí nič negatívne v tom, že majú podporu a pomoc odborníka.

6. Kolízny opatrovník maloletých detí v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že s jej vyjadrením súhlasí. Okresný súd Brezno správne vyhodnotil nutnosť dočasnej úpravy pomerov v rodine a záujme maloletých detí, trval na svojich vyjadreniach a navrhol uznesenie okresného súdu potvrdiť.

7. Krajský súd ako súd odvolací odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a uznesenie okresného súdu podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správne.

8. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým uznesením okresného súdu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v súdnej veci sú dané dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia v znení, v akom bolo súdom prvej inštancie nariadené a aj v takom rozsahu. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia okresný súd vychádzal nielen z tvrdení matky tak, ako sa to snaží prezentovať navrhovateľ v odvolaní, ale najmä zo správy kolízneho opatrovníka o sociálnom zisťovaní v rodine maloletých detí, najmä zo dňa 21. 09. 2021. Sociálne poradenstvo sa v súdnej veci javí za účelné pre úpravu komunikácie a zlepšenia vzťahov, či už medzi rodičmi navzájom, ale aj vo vzťahu k maloletým

deťom a takisto aj vo vzťahu medzi maloletými súrodencami. Okresný súd mal osvedčené skutočnosti, ktoré odôvodňovali nariadenie neodkladného opatrenia, pričom odvolací súd nezistil, že by konanie malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ani že by súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Pokiaľ otec maloletých detí namietal vo veci neobjektívne podanie správy zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, ako kolízneho opatrovníka maloletých detí, súd nie je kompetentný rozhodnúť o námietke zaujatosti voči tejto osobe, v zmysle ust. § 59 CSP súd rozhoduje o vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci len sudcu, súdneho úradníka, iných zamestnancov súdu, znalca, prekladateľa, alebo tmočníka.

9. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).